

i Lovforslaget § 4 (5) nævnte Steder ere faa overensstemmende med Kjøbstædernes Forhold, at deres Almueskoler ligefrem bør stilles under samme Regel for Skolegangen.

§ Lovforslaget § 5 (6) foreslaas alene en Henvisning eventuelt rettet.

§ Lovforslaget § 6 (7) har Flertallet troet at burde optage mere almindelige og omfattende Regler om de Lærerefter, der skulle findes ved hver Skole, og af hvilken Art. Det har herved som Betingelse for Ansættelse som fast (og ved Landsbyskoler sædvanlig enefte) Lærer krævet 2 Mars Uvelse i Undervisning (som Medhjælper, Privatlærer eller Lærer i en Bogesko), idet denne ikke synes at burde gives den aldeles Uvøbe og blot theoretisk Prøvede. Flertallet har dernæst troet, for at udvide Kommunernes Frihed i at indrette sig efter de stedfindende Forhold, at kunne forhøje det Antal af Børn, der skal gjøre Ansættelse af en ny fast Lærer nødvendig, fra det i Udkastet satte Tal 60 til 80 en Forhøielse, hvori Madvig dog ikke kan være enig, især naar han ser hen til, at der kun skal tælles de Børn, der have fyldt 9 Aar, hvorved Tallet 80 mindst maa betragtes som svarende til 100, naar, som i Lovforslaget, samtlige skolepligtige Børn regnes, og hvorved Udgangen for Lærerne til en sikket Stilling og Pensionssubstigt, navnlig i Kjøbstæderne, efter hans Mening indskrænkes altsor stærkt. Han har derfor stillet Underændringsforslag. Man har dernæst antaget, at, naar Lovforslaget selv gaar ud fra, at den Lærerefter som Børneantallet kræver foruden den faste Lærer (de faste Lærere), kan tilveiebringes ved at give ham „en Medhjælper til at gaa ham tilhaande ved Undervisningen“, hvorved Examen ikke er gjort til Betingelse, maa det i Almindelighed kunne overlades den stedlige Skolebestyrelse at skaffe de fornødne Lærerefter tilstede, uden at den bindes til examinerede Personer, dog saaledes, at vedkommende Skoleinspektør bedømmer Tilstrækkeligheden af de foreslaede Personers Kundskaber. Madvig tror, at der dog tillige maa sørges for, at der ikke tilbydes et Bederlag, der nødvendig fører til det tarveligste Resultat, og han stiller derfor det Forslag, at der for Bederlaget for slige ikke faste Lærere eller Lærerinder af Skole- raadet fastkættes et Lavmaal, der godkjendes af Undervisningsministeren.

Medens Flertallet her foreslaar at forhøje Børneantallet, der betinger Ansættelsen af en ny fast Lærer, har det derimod nedsat Tallet af de Børn, som en Lærer (fast eller Medhjælper) samtidig kan undervise, fra 80 til 50, hvorved altsaa Betingelsen for at ansætte en Medhjælper hurtigere indtræder, (men ogsaa her alene efter Tallet af Børn over 9 Aar). Vi antage nemlig, at i Slutningen af Udvalgets Paragraf Ordene „undervises i en Skolestue“ skulle forstaaes om Undervisningen af samme Lærer; men vi have dog ikke fundet det oversflødig

at forbyde, at samtidig to Lærere høit undervise i samme Skolestue.

§ Lovforslaget § 7 (8), som Flertallet tiltræder, har det foreslaaet iftedetfor sidste Punktum, der udsondres for i en noget ændret Stikfelse at danne en ny Paragraf (10), at optage to, som det synes, til Hindring af Misbrug nødvendige Betingelser for, at en privat Skole kan bruges til at supplere den offentlige Skole, nemlig Skoledirektionens Erkendelse af dens Undervisnings Forvarlighed og dernæst Skolens Indordning under Regler for Skolegangens Stabighed og om Midlerne til at frentvinge den. Men naar disse Betingelser opfyldes, synes der ikke at være Grund til at lade Børnenes Henvisning til en saadan Skole være afhængig af Forældrenes Samtykke.

Efter Udkastets § 7 har Flertallet (her forøget ved Gaffner) foreslaaet at indstyre en ny Paragraf om Kommunernes Berettigelse og Forpligtelse til indbyrdes at forlange eller yde Hjælp ved Undervisning for Børn, for hvilke efter Sognets stedlige Stikfelse en fremmed Skole ligger bekvemmere end deres egen. Vi tro, at der gives ikke faa Steder, hvor denne Bestemmelse heldigt kan anvendes.

Idet vi af Slutningsperioden i Udkastets Paragraf 7 have dannet en ny Paragraf, fordi deri, omhandles Noget, der ligger udenfor Forudsætningen for hin Paragrafs øvrige Indhold, have vi tilføjet to Betingelser for Understøttelsen til videre gaaende private Skoler, den ene, at der oprettes Fripladser, den anden, at Skolen virkelig maa bevise sin Karakter som privat ved at have den større Deel af sin Indtægt gennem Betaling for Elever. Et dette ikke Tilfældet, maa Skolen betragtes som offentlig.

III.

Al de Grunde, der fra forskellige Sider bleve gjorte gjældende under Lovforslagets første Behandling og som formelig hentes fra Uvilligheden i at paalægge Kommunerne Forpligtelsen til paa Forlangende af et ringe Antal unge Mennefter over den skolepligtige Alder, hvis Bedbiven ikke engang var sikker, maaftte for et enkelt Aar nødvendig at tilveiebringe en til deres Lær svarende Undervisning og fra Ugjorligheden af at foreskrive samtlige Skolelærere som Pligt, naar som helst det forlangtes, at give en saadan Undervisning udenfor deres regelmæssige Embedsgerjning, ja udenfor deres Hjem, har Udvalget, hvor meget det end ønsker Frugten af Almueskolens Undervisning besættet og udvidet hos de Unge ved Fortsættelse udover den skolepligtige Alder, dog set sig nødt til at forfaste Tanken om Fortsættelsesstoler som et forbestemt Led af det offentlige Skolevesen og